

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) 2017/867

z dnia 7 lutego 2017 r.

w sprawie kategorii uzgodnień, które mają być chronione w przypadku częściowego przeniesienia własności zgodnie z art. 76 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającą ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz zmieniającą dyrektywę Rady 82/891/EWG i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/24/WE, 2002/47/WE, 2004/25/WE, 2005/56/WE, 2007/36/WE, 2011/35/UE, 2012/30/UE i 2013/36/UE oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 i (UE) nr 648/2012⁽¹⁾, w szczególności jej art. 76,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Dyrektywa 2014/59/UE nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia ochrony niektórych kategorii uzgodnień w sytuacji częściowego przeniesienia aktywów, praw lub zobowiązań instytucji objętej restrukturyzacją i uporządkowaną likwidacją. Taka sama ochrona wymagana jest w przypadku, gdy organ ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji przymusowo zmienia warunki umowy, której stroną jest instytucja objęta restrukturyzacją i uporządkowaną likwidacją. Ochrona ta ma na celu zapobiec – w sytuacji, gdy dokonano częściowego przeniesienia lub zmiany umowy – podziałowi aktywów, praw i zobowiązań, które są powiązane na mocy przedmiotowych uzgodnień.
- (2) Celem zapewnienia właściwego stosowania tej ochrony konieczne jest dokładne wskazanie rodzajów uzgodnień objętych zakresem każdej z kategorii określonych w dyrektywie 2014/59/UE. Najodpowiedniejszą metodą dokonania tej identyfikacji jest dokonanie uzupełnienia szczegółowych zasad i definicji ustanowionych na podstawie dyrektywy 2014/59/UE. Jest to lepsze rozwiązanie niż ustanowienie wykazu konkretnych uzgodnień, które mogą być zawierane w ramach różnych krajowych porządków prawnych państw członkowskich, ponieważ tego rodzaju wykaz byłby trudny do sporządzenia i wymagałby ciągłej aktualizacji. Jako takie niniejsze rozporządzenie powinno wyjaśniać i ograniczać, w razie potrzeby, zakres stosowania różnych form ochrony przewidzianych w dyrektywie 2014/59/UE w odniesieniu do poszczególnych kategorii uzgodnień.
- (3) Poszczególne kategorie uzgodnień określone w art. 76 ust. 2 dyrektywy 2014/59/UE są w różnym stopniu uszczegółowione: niektóre kategorie zostały w pełni sprecyzowane, natomiast inne zostały określone w bardziej ogólny sposób. Ponadto niektóre kategorie odnoszą się do jednego rodzaju stosunków umownych i zobowiązań bądź do ich ograniczonego zestawu, podczas gdy inne dotyczą większej liczby oraz otwartego zakresu zobowiązań, transakcji i stosunków umownych. Te ostatnie kategorie mogłyby potencjalnie objąć wszystkie stosunki prawne i umowne między daną instytucją a jednym lub kilkoma kontrahentami. Jeżeli te kategorie uzgodnień byłyby w pełni chronione, organy ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji mogłyby mieć trudności z dokonywaniem częściowych przeniesień, o ile w ogóle byłyby w stanie je realizować. Dlatego też należy uniknąć nadmiernej ochrony, która mogłaby potencjalnie obejmować wszystkie aktywa, prawa i zobowiązania między instytucją a jej kontrahentami.
- (4) Niektóre kategorie chronionych uzgodnień zostały zdefiniowane w dyrektywie 2014/59/UE w szerszy sposób. Aby zwiększyć pewność co do zakresu zastosowania, a mianowicie w odniesieniu do uzgodnień dotyczących zabezpieczeń, uzgodnień dotyczących potrącenia i kompensowania sald oraz uzgodnień dotyczących finansowania strukturyzowanego, kategorie te należy bardziej doprecyzować. Rozporządzenie delegowane nie powinno uniemożliwiać organom ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w przypadku przeniesień częściowych dalszego doprecyzowania tego rodzaju uzgodnień dotyczących potrącenia i kompensowania sald, które mają podlegać ochronie w przypadku indywidualnych przeniesień częściowych, jeżeli uzgodnienia te są

⁽¹⁾ Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 190.

uznawane do celów ograniczenia ryzyka zgodnie z mającymi zastosowanie zasadami ostrożnościowymi, a ochrona, w szczególności poprzez uniemożliwienie rozdziału, jest warunkiem takiego uznania. Organy ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji powinny mieć możliwość podjęcia decyzji w sprawie takiej rozszerzonej ochrony w indywidualnych przypadkach restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji.

- (5) Kontrahenci instytucji mogą uzgodnić ogólne (catch-all) umowy o kompensowaniu (set-off), obejmujące wszystkie możliwe prawa i zobowiązania między stronami. W rezultacie tego rodzaju umowy wszelkie zobowiązania między stronami byłyby chronione przed ich rozdzieleniem. Sprawiłoby to, że dokonanie częściowego przeniesienia w stosunku do danego kontrahenta stałoby się niewykonalne i zagroziłoby zasadniczo możliwości stosowania tego instrumentu, ponieważ organy ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji mogłyby nawet nie być w stanie ustalić, które zobowiązania są objęte tymi uzgodnieniami. Należy zatem dodatkowo wyjaśnić, że ogólne umowy o kompensowaniu (typu catch-all lub sweep-up) dotyczące kompensowania sald i potrącenia, obejmujące wszystkie możliwe aktywa, prawa i zobowiązania między stronami, nie powinny kwalifikować się jako chronione uzgodnienia.
- (6) Z art. 80 dyrektywy 2014/59/UE wynika, że jakiegokolwiek zawężenie zakresu definicji chronionych uzgodnień w oparciu o art. 76 ust. 2 dyrektywy 2014/59/UE nie powinno mieć wpływu na funkcjonowanie systemów handlowych, rozliczeniowych i rozrachunkowych, o ile systemy te wchodzą w zakres art. 2 lit. a) dyrektywy 98/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾. Organy ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji powinny być zatem zobowiązane do ochrony wszystkich rodzajów uzgodnień, o których mowa w art. 76 ust. 2 dyrektywy 2014/59/UE, które są związane z działalnością kontrahenta jako kontrahenta centralnego (CCP). Obejmuje to, między innymi, działalność objętą funduszem na wypadek niewykonania zobowiązania zgodnie z art. 42 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 ⁽²⁾.
- (7) To samo odnosi się do aktywów, praw i zobowiązań dotyczących systemów płatności i rozrachunku papierów wartościowych. Ponieważ uzgodnienia dotyczące kompensowania sald objęte zakresem dyrektywy 98/26/WE są zabezpieczone na wypadek niewypłacalności, powinny być one także chronione – w celu zachowania spójności – na podstawie art. 76 dyrektywy 2014/59/UE. Właściwe jest jednakże rozszerzenie zakresu ochrony wynikającej z art. 76 ust. 2 wspomnianej dyrektywy na wszystkie uzgodnienia z systemami płatności i rozrachunku papierów wartościowych oraz, w stosownych przypadkach, związane z ich działalnością.
- (8) Potrzeba doprecyzowania zakresu, w jakim uzgodnienia korzystają w pewnych przypadkach z zabezpieczeń wynikających z art. 76 ust. 2 dyrektywy 2014/59/UE, nie powinna zasadniczo uniemożliwiać organom ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji ochrony wszelkich kategorii uzgodnień, które można zaliczyć do jednej z kategorii określonych w tym artykule i które są chronione w ramach postępowania dotyczącego niewypłacalności przed rozdziałem aktywów, praw i zobowiązań objętych tymi porozumieniami na mocy ich krajowego prawa dotyczącego niewypłacalności, w tym krajowych przepisów transponujących dyrektywę 2001/24/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽³⁾. Ma to miejsce w przypadku, gdy wierzyciel nadal korzysta z praw wynikających z uzgodnienia, o ile cała transakcja nie została unieważniona na mocy krajowego prawa dotyczącego niewypłacalności. Odnosi się to w szczególności do uzgodnień dotyczących zabezpieczeń oraz uzgodnień dotyczących potrącenia i kompensowania sald, które są chronione na mocy krajowego prawa dotyczącego niewypłacalności,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się definicje zawarte w dyrektywie 2014/59/UE. Stosuje się również następujące definicje:

- 1) „sekurytyzacja” oznacza sekurytyzację określoną w art. 4 ust. 1 pkt 61 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 ⁽⁴⁾;
- 2) „umowy o kompensowaniu zobowiązań” oznaczają umowy o kompensowaniu zobowiązań określone w art. 295 rozporządzenia (UE) nr 575/2013.

⁽¹⁾ Dyrektywa 98/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie zamknięcia rozliczeń w systemach płatności i rozrachunku papierów wartościowych (Dz.U. L 166 z 11.6.1998, s. 45).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji (Dz.U. L 201 z 27.7.2012, s. 1).

⁽³⁾ Dyrektywa 2001/24/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 kwietnia 2001 r. w sprawie reorganizacji i likwidacji instytucji kredytowych (Dz.U. L 125 z 5.5.2001, s. 15).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1).

Artykuł 2

Warunki odnoszące się do uzgodnień dotyczących zabezpieczeń, w tym transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych

Uzgodnienia dotyczące zabezpieczeń wynikające z art. 76 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2014/59/UE obejmują:

- 1) uzgodnienia określające gwarancje, zabezpieczenia osobiste i poręczenia;
- 2) zastawy i inne zabezpieczenia rzeczowe;
- 3) ustalenia w zakresie udzielania pożyczek papierów wartościowych, które nie oznaczają przeniesienia pełnej własności zabezpieczenia i które obejmują udzielenie przez jedną stronę (pożyczkodawcę) pożyczki papierów wartościowych drugiej stronie (pożyczkobiorcy) w zamian za opłatę lub zapłatę odsetek i w których pożyczkobiorca zapewnia pożyczkodawcy zabezpieczenie przez okres trwania pożyczki.

Uzgodnienia dotyczące zabezpieczeń kwalifikują się jako uzgodnienia dotyczące zabezpieczeń wynikające z art. 76 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2014/59/UE jedynie wówczas, gdy prawa lub aktywa, z którymi zabezpieczenie wierzytelności jest związane lub będzie związane w przypadku wystąpienia zdarzenia uprawniającego do egzekwowania, zostały dostatecznie zidentyfikowane lub mogą zostać zidentyfikowane zgodnie z warunkami wynikającymi z uzgodnienia oraz stosownymi przepisami prawa krajowego.

Artykuł 3

Warunki odnoszące się do uzgodnień dotyczących potrącenia

1. Uzgodnienia dotyczące potrącenia zawierane między instytucją a pojedynczym kontrahentem kwalifikują się jako uzgodnienia dotyczące kompensacji, o których mowa w art. 76 ust. 2 lit. c) dyrektywy 2014/59/UE, jeżeli odnoszą się do praw i zobowiązań wynikających z umów finansowych i finansowych instrumentów pochodnych.
2. Uzgodnienia dotyczące potrącenia zawierane między instytucją a jednym kontrahentem lub większą ich liczbą kwalifikują się jako uzgodnienia dotyczące kompensacji, o których mowa w art. 76 ust. 2 lit. c) dyrektywy 2014/59/UE, w przypadku zaistnienia dowolnej z poniższych sytuacji:
 - a) jeżeli uzgodnienia są związane z działalnością kontrahenta jako kontrahenta centralnego, zwłaszcza w przypadku działalności objętej funduszem na wypadek niewykonania zobowiązania, o którym mowa w art. 42 rozporządzenia (UE) nr 648/2012;
 - b) jeżeli uzgodnienia dotyczą praw i obowiązków odnośnie do systemów określonych w art. 2 lit. a) dyrektywy 98/26/WE lub innych systemów płatności lub rozrachunku papierów wartościowych i są związane z ich działalnością jako systemów płatności lub rozrachunku papierów wartościowych.
3. W indywidualnych przypadkach organy ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji mogą zdecydować, że uzgodnienia dotyczące potrącenia zawierane między instytucją a jednym kontrahentem lub większą ich liczbą w zakresie, w jakim dotyczą one innych rodzajów praw i zobowiązań niż te, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą kwalifikować się jako uzgodnienia dotyczące kompensacji zgodnie z art. 76 ust. 2 lit. c) dyrektywy 2014/59/UE, jeżeli uzgodnienia są uznawane do celów ograniczenia ryzyka zgodnie z mającymi zastosowanie zasadami ostrożnościowymi, a ochrona, w szczególności poprzez uniemożliwienie rozdziału, jest warunkiem takiego uznania.

Artykuł 4

Warunki odnoszące się do uzgodnień dotyczących kompensowania sald

1. Umowy o kompensowaniu zobowiązań zawierane między instytucją a pojedynczym kontrahentem kwalifikują się jako uzgodnienia dotyczące kompensowania sald zgodnie z art. 76 ust. 2 lit. d) dyrektywy 2014/59/UE, jeżeli odnoszą się do praw i zobowiązań wynikających z umów finansowych i finansowych instrumentów pochodnych.
2. Umowy o kompensowaniu zobowiązań, zawierane między instytucją a jednym kontrahentem lub większą ich liczbą, kwalifikują się jako uzgodnienia dotyczące kompensowania sald zgodnie z art. 76 ust. 2 lit. d) dyrektywy 2014/59/UE w przypadku zaistnienia dowolnej z poniższych sytuacji:
 - a) jeżeli uzgodnienia są związane z działalnością kontrahenta jako kontrahenta centralnego, zwłaszcza w przypadku działalności objętej funduszem na wypadek niewykonania zobowiązania, o którym mowa w art. 42 rozporządzenia (UE) nr 648/2012;
 - b) jeżeli uzgodnienia dotyczą praw i obowiązków odnośnie do systemów określonych w art. 2 lit. a) dyrektywy 98/26/WE lub innych systemów płatności lub rozrachunku papierów wartościowych i są związane z ich działalnością jako systemów płatności lub rozrachunku papierów wartościowych;

3. W indywidualnych przypadkach organy ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji mogą zdecydować, że uzgodnienia dotyczące kompensowania sald zawierane między instytucją a jednym kontrahentem lub większą ich liczbą mogą kwalifikować się jako uzgodnienie dotyczące kompensowania sald zgodnie z art. 76 ust. 2 lit. d) dyrektywy 2014/59/UE, jeżeli uzgodnienia są uznawane do celów ograniczenia ryzyka zgodnie z mającymi zastosowanie zasadami ostrożnościowymi, a ochrona, w szczególności poprzez uniemożliwienie rozdziału, jest warunkiem takiego uznania.

Artykuł 5

Ogólne warunki odnoszące się do uzgodnień dotyczących zabezpieczeń, uzgodnień dotyczących potrącenia i kompensowania sald oraz uzgodnień dotyczących finansowania strukturyzowanego

1. Artykuły 2, 3 i 4 pozostają bez uszczerbku dla przysługujących organom ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji poniższych uprawnień do:

- a) ochrony każdego rodzaju uzgodnień, które mogą zostać zaliczone do jednej z kategorii określonych w art. 76 ust. 2 lit. a), c), d) i f) dyrektywy 2014/59/UE i które są chronione w ramach zwykłego postępowania dotyczącego niewypłacalności przed czasowym lub bezterminowym rozdziałem, zawieszeniem lub anulowaniem aktywów, praw i zobowiązań objętych zakresem tych uzgodnień na mocy ich krajowego prawa dotyczącego niewypłacalności, w tym krajowych przepisów transponujących dyrektywę 2001/24/WE,
- b) ochrony każdego rodzaju uzgodnień, które nie są objęte zakresem art. 76 ust. 2 dyrektywy 2014/59/UE i które są chronione w ramach zwykłego postępowania dotyczącego niewypłacalności przed czasowym lub bezterminowym rozdziałem, zawieszeniem lub anulowaniem aktywów, praw i zobowiązań objętych zakresem tych uzgodnień na mocy ich krajowego prawa dotyczącego niewypłacalności, w tym krajowych przepisów transponujących dyrektywę 2001/24/WE.

2. W indywidualnych przypadkach organy ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji mogą wykluczyć z ochrony gwarantowanej przez art. 76 ust. 1 dyrektywy 2014/59/UE uzgodnienia dotyczące zabezpieczeń lub uzgodnienia dotyczące potrącenia i kompensowania sald, które odnoszą się do umów, w tym każdą klauzulę, która – w przypadku niewykonania zobowiązania przez kontrahenta – zezwała kontrahentowi wykonującemu zobowiązania na dokonywanie jedynie ograniczonych płatności lub na niedokonywanie żadnych płatności na rzecz majątku strony niewykonywającej swoich zobowiązań, nawet wówczas, gdy strona ta jest wierzycielem netto.

Artykuł 6

Warunki odnoszące się do uzgodnień dotyczących finansowania strukturyzowanego, w tym sekurytyzacji i instrumentów wykorzystywanych do celów zabezpieczeń (hedging)

1. Uzgodnienia dotyczące finansowania strukturyzowanego wynikające z art. 76 ust. 2 lit. f) dyrektywy 2014/59/UE obejmują następujące instrumenty:

- a) sekurytyzacje, w których ekspozycje bazowe zostały umieszczone w transzach i przekazane poprzez pełne przeniesienie tytułu z bilansu jednostki inicjującej do instytucji lub podmiotu objętej(-ego) restrukturyzacją i uporządkowaną likwidacją (sekurytyzacja stanowiąca prawdziwą sprzedaż);
- b) sekurytyzacje za pomocą instrumentów umownych, w przypadku których aktywa bazowe pozostają w bilansie instytucji lub podmiotu objętej(-ego) restrukturyzacją i uporządkowaną likwidacją (syntetyczna sekurytyzacja).

Jeśli chodzi o sekurytyzacje stanowiące prawdziwą sprzedaż, każdą rolę pełnioną przez inicjatora w strukturze, w tym obsługę pożyczek, polegającą na zapewnieniu dowolnej formy ochrony przed ryzykiem lub zapewnieniu płynności, uznaje się za zobowiązanie, które stanowi część uzgodnień dotyczących finansowania strukturyzowanego.

Jeśli chodzi o sekurytyzacje syntetyczne, zabezpieczenie wierzycielności uznaje się za prawo, które stanowi część uzgodnień dotyczących finansowania strukturyzowanego, tylko wówczas, gdy jest ono przypisane do konkretnych i dostatecznie zidentyfikowanych aktywów bądź gdy jest możliwe do zidentyfikowania zgodnie z warunkami uzgodnienia i stosownymi przepisami prawa krajowego.

2. Umowy stanowiące strukturę sekurytyzacji regulujące wzajemne relacje pomiędzy jednostkami inicjującymi, emitentami, powiernikami, jednostkami obsługującymi, zarządzającymi płynnością oraz kontrahentami transakcji swapowych i ochrony kredytowej, uznaje się za stanowiące część uzgodnień dotyczących finansowania strukturyzowanego, jeżeli te wzajemne relacje są bezpośrednio związane z aktywami bazowymi oraz należnymi płatnościami stanowiącymi wypłatę zysków generowanych przez te aktywa na rzecz posiadaczy instrumentów strukturyzowanych. Te wzajemne relacje obejmują zobowiązania i prawa związane z aktywami bazowymi, zobowiązania wynikające z wyemitowanych instrumentów, a także uzgodnienia dotyczące zabezpieczeń, w tym transakcje na instrumentach pochodnych, niezbędne dla zapewnienia sprawnego przepływu płatności w ramach tych zobowiązań.

3. Ustęp 2 pozostaje bez uszczerbku dla uprawnienia organu ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji do podejmowania –indywidualnie dla każdego przypadku oraz z uwzględnieniem konkretnej struktury uzgodnienia dotyczącego finansowania strukturyzowanego wynikającego z art. 76 ust. 2 lit. f) dyrektywy 2014/59/UE – decyzji, czy pozostałe umowy między stronami, o których mowa w ust. 2, takie jak umowy dotyczące obsługi zadłużenia, które nie są bezpośrednio związane z aktywami bazowymi oraz należnymi płatnościami, stanowią część takiego uzgodnienia dotyczącego finansowania strukturyzowanego.

*Artykuł 7***Wejście w życie**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 7 lutego 2017 r.

W imieniu Komisji
Jean-Claude JUNCKER
Przewodniczący
